

Gözlərin söhbəti

O söhbət həm də ümiddi

Hər dəfə xatirələrin qapısını döyəndə özümdən asılı olmadan gəlib durursan gözümdən önündə. Və gözlərimiz bir-biri ilə o qədər mehriban hal-əhval tutur ki, mən onu sözə çevirə bilmirəm. Və inanmıram ki, gözlərin söhbətini kimsə də kağıza köçürə bilsin. Məni qınamayın. Və əlləməyi də hesab etməyin. Düşünməyin ki, bu, pafoslu bir yavaşmadır. Xeyr! Əslində bu, gerçəyin mənim tərəfimdən etirafıdır. Elə bir etiraf ki, onun şahidi Allahdır!..

Bəli, həyatım o qədər suallar, o qədər problemlər içərisindən keçib ki, o sualları, o problemləri kağıza ardıcıl, yəni sıra ilə yazsam bəlkə də qalın bir kitab alınar. Həmin o sualların, problemlərin içərisində gündəlik qayğılar da var, hamının yaşadığı və ümumi olan nəsələrdə var. Və mən də onları bir-birindən seçmədən, ayırmadan vaxtına, baş vermə şəraitinə görə sıralamışam. Üstəlik, bu sıralamada həmişə ön sırada, yəni birinci yerdə gözlərimizin söhbətini görmüşəm. İnan ki, xatırlayanda da, şəklinə baxanda da, qarşılaşanda da. O söhbətlərin mətnində həmişə yenilik olub, həmişə təzə-tər olub. Lap açığını desəm, o söhbətlər hər dəfə ilk təmasın, ilk qarşılaşmanın, ilk pıçıltıların özünü ifadə edibdir. Sanki bir-birini indicə görüblər, indicə qarşılaşıblar və...

Heç bir hadisə insan ömründən izsiz, cizgisiz, nişanəsiz ötüb keçmir. Mütəlak nəşə qalır. O nəşə ya adamı ağrıdır, ya da həvəsləndirir, ümid verir. Ona görə də mən öz həyatımda, ömrümdə izini, nişanəsini həkk edən həmin o hadisələrin qiymətini də, çəkisini də, ölçüsünü də, bir sözlə, dəyərini də nə unutmuram, nə də dilə gətirmirəm. Çünki onun da şahidi Allahdır. Allahın şahidi olduğu məqamlara isə səni şahid kimi gətirmirəm, göstərmirəm. Bundan incimə. Çünki ən böyük və ən ədalətli şahidin olduğu yerdə biz kimik ki?!

İndi özüm-özümdən küsmüş, incimiş, yerimdə olmadığımı və bəlkə də artıq göründüyümə münasibəti sərgiləyən ştrixlər diqqətimi çəkir. Elə bil ki, təkcə sənin gözündə deyil, elə dünyanın özündə də artıqlıq yaradır. Və yaxud var olmağım sənə əlavə bir problem yaradır... Bax, elə bir anlaşılmaz və yaxud da anlaşıldığı kimi də qəbul edilməyən bir realıq tutub yaxamdan. Mən doğrudanmı bu dünyada artıqam və bir də mən doğrudanmı sənin əl-ayağına dolaşıram, həyatında problemə çevrilirəm?

Suallar sadə, lakin cavabı ləngiyən, ya da loyallaşdırılan suallardır. Necə deyirlər, bir növ yola vermək, gerçəkdə isə əgər sual yaranıbsa, o sual cavabını da gözləyir. Bəlkə gecikdirməyəsən cavabı. Axı:

*Bir yaşım baxdım, bir də başıma,
Olmamışdı səndən belə küsməyim...
Su calandı bir qasıqlıq aşım -
Səbəbi də, səbir telin kəsməyim...*

*Davrandıqca dəli kimi - havalı,
Durduğum yer hər vaxt oldu davalı...
Dərd əlindən yerə qoydu qavalı -
Xoş gəlmədi ona, belə gəzməyim!*

*Çox axtardım qəm-kədərin vəzrinə,
Duya-duya gilavarı, xəzrinə!..
Başa vurub Əbülfətin əsrini -
Bildim, keçdi külək olub əsməyim!..*

Yəqin könlündə, ruhunda müəyyən bir həssaslıq, müəyyən bir maqnit gücü olan adamlar məni anırlar. Bilərlər ki, ifadə edilən, dilə gətirilən hisslər artıq elə bir nöqtəyə gəlib çatıb ki, onu deməmək, onu yazmamaq mümkün deyil. Elə bilməyin ki, indi hamı arıfıdır. Bir işarə ilə nə dediyini, nə istədiyini duyacaq. Ən azından münasibət bildirəcək. Təəssüf ki, mən yaşadığımı, daha doğrusu, sənin mənə yaşatdığını Allahdan başqa kimsəyə deməmişəm, demirəm və deməyəcəm də. Elə burda yenə təkrar edirəm ki, bütün bunların

şahidi də elə Allahın özüdür. İçimdəki duyğuların da, sevginin də, onun şeirə çevrilməsinin də müəllifi, dəstək verəni, hamisi olan Allah hər bir anda özü ilə birlikdə səni də xatırladır və sən kənara çəkilməyə, laqeydlilik göstərməyə ısrarlı olduqca mən də Allahıma güvənib öz duyğularımda ısrarlı olaraq qalıram. Demək istəyirəm ki, ömür anlardan, günlərdən, ümumiyyətlə, təqvimdən ibarət deyil. Mənə görə ömür həm də yaşadığım duyğulardan, içimdə olduğun hisslərdən təşkil olunub, cilalanıb, adam içinə çıxarılıb. Bu, müəyyən mənada təsəllidi, müəyyən mənada isə ürəyinin haqqı, həm də boynunda olan məsuliyyətdi. Ürəyin dilə dedirdiyini ürəyə də Allah dedirdir. Bu əlaqə o vaxt qırıla bilər ki, ürək dayansın! Amma dil lal olsa da, onun əvəzinə danışan var. Onun əvəzinə fikirləri çatdıran var, o da gözlərdir. Yoluna, gözüne baxan gözlər. Bilmirəm, nə vaxt yazmışam, yəni tarixini xatırlamasam da, indi yadıma düşdü. Bir vaxtlar pıçıldamışdım ki:

*Gözlərini gözlərimdən gizləmə,
Gözətçidir gözlərinə gözlərim.
Gözlərimdən gəzəntilik gözləmə,
Gözümdədi, gəzdirdiyim gözlərim!*

Bütün hallarda o pıçıltılar da, o söhbətlər də dünyanın özü kimidi. Öz oxu ətrafında fırlanır. Şəmin özü kimidi, pərvanəsi başına dolanır. Sevginin özü kimidi, Məcnunluq halını aşırı keçir...

Bütün bunlar hardasa həyat səhnəsinin ən maraqlı, ən yaddaqalan, həm də ən düşündürücü təmasıdır. O tamaşanın aktyorları çevrəmişdi, bizə münasibətləri olanlardı və bir də biz özümüzük. Neynəyim ki, çevrəmişdikilər kimi biz özümüz də hardən öz rolumuzu elə-belə nəyinsə xatirinə, hətta süni bir şəkildə ifa edirik. Bununla təkcə özümü də deyil, sevgimizə də zərbə vurmuş oluruq. Bədəlini ödəyəcəyimiz zərbənin ağrısı, acısı, yaqın ki, qurudacaq, donduracaq, məhv edəcək bizi.

*Nişangah edib, sorğusuz -
Atılan güllə sinəmi.
İstəsən belə qorxusuz -
Saralmış güllə, sinəmi!*

*Dursan da ömrün qəsdinə,
Sığına bildim istinə!..
Əlini qoyub üstünə -
Sən ağla, dillə sinəmi!*

*Üstümdən çəkilən xətti,
Saymadım ki, mən Çin səddi!
Gördüm dostluğun da vəddi -
Vur, qanat, millə, sinəmi!*

*Özüm haqq etdiyim haldı,
Dilim dönmür deyəm "bəldi!"
Bir az ayaq altı qaldı -
Yudular lillə, sinəmi!*

Bəli, mən təkcə xatirələrimin, xəyallarımın deyil, həm də bir-biri ilə danışan gözlərin, eləcə də gözlərimizin pıçıltılarını təkrarladım. Özüm-özümə bir növ yaddaş dərsi keçdim. Nəyi unudub, nəyi unutmadığımı öyrənmək üçün və ən vacibi bu an sənin gözlərinin mənim gözlərimə dediklərini ruhən eşitmək üçün. Axı, gözlərinin səsi elə gözlərinin özü kimi də gözəldi. O, bir az laləyə bənzəyir, bir az muğama, bir az da adamı yaşamağa çağırış edən bayatıya. Bilmirəm, sən mənimlə razılaşdın ya yox, ümumiyyətlə, bu söhbət səni yordu, yoxsa yox. Ən yaxşı halda (bu mənim özüm üçün çıxartdığım qərardır - Ə.M.) gözlərinin səsinə eşitdim. Deməli, o səs bir gün sənə də məni xatırladacaq. Və bir gün sən o səsin ÜMİD olduğuna inanacaqsan. Gözlərin söhbətindən doğan ümid. Deməli, hələ hər şey bitməyib, deməli, hələ yaşamaq və mücadilə etmək lazımdır.

